

Til Energistyrelsen

Journalnummer: 2023 – 9079

Landdistrikternes Fællesråd
Rådhusgade 100
DK-8300 Odder
Tlf.: 61 313 636
Email: mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 10-04-2024

Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler: PHA

Svar på høring om udkast til bekendtgørelse om VE-bonusordning, bekendtgørelse om grøn pulje, bekendtgørelse om værditabsordningen, salgsoptionsordningen og taksationsmyndigheden samt bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse.

Energistyrelsen har den 11. marts 2024 sendt udkast til bekendtgørelse om VE-bonusordning, bekendtgørelse om grøn pulje, bekendtgørelse om værditabsordningen, salgsoptionsordningen og taksationsmyndigheden samt bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse i høring. Ændringerne til bekendtgørelserne sker som led i implementering af Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023.

Indledende bemærkninger

Landdistrikternes Fællesråd arbejder generelt for, at den grønne omstilling skal bidrage til en positiv udvikling i de lokalområder, hvor vindmølle- og solcelleanlæggene skal stå.

I stedet for mindre justeringer af eksisterende ordninger, havde Landdistrikternes Fællesråd gerne set en langt mere ambitiøs tilgang for at sikre lokal opbakning til udvidelser af VE på land.¹ Alternativt burde kommunerne have lov og ret til at kræve yderligere kompensation og bidrag fra VE-projektudviklerne. Dog er der i det mindste ingen hindring i loven for at VE-projektudviklerne selv kan bidrage med yderligere kompensation og bidrag.

I den forbindelse havde Landdistrikternes Fællesråd håbet, at især værditabsordningen ville blive forbedret, da opgørelser fra Kraka har vist, at 75 pct. af de naboer, der søger om erstatning, bliver underkompenseret.² Med bekendtgørelse om værditabsordningen, salgsoptionsordningen og taksationsmyndigheden, ser vi desværre ingen tegn på, at naboer i fremtiden kan forvente at blive rimeligt kompenseret for deres værditab.

¹ [Landdistrikternes Fællesråd \(2023\). Notat om kompensation til naboer og lokalsamfund ifm. VE på land](#)

² [Kraka Advisory \(2023\). Husprisanalyse: Hvad er geneomkostningen ved naboskab til en solcellepark?](#)

Landdistrikternes Fællesråd havde også gerne set, at der ifm. nye VE-anlæg indføres en mulighed for *Omlaceringer af boliger i det åbne land*, hvilket kunne sikre, at lokalsamfund ikke skrumper. Vi mener, at det er afgørende, at boliger, der opkøbes, nedlægges eller nedrives (som følge af nye VE-anlæg), kan medføre udstedelse af en byggeret til en ny bolig et andet sted i det åbne land i landzone.

Landdistrikternes Fællesråd har tidligere afgivet høringssvar om grøn pulje.³ Fællesrådet mener bl.a., at puljeløftet bør være større samtidig med, at kommunerne bør få del i grøn pulje uden modregning i bloktilskuddet, så de kommuner, der tager størst ansvar for den grønne omstilling, belønnes for indsatsen. Derudover er det Landdistrikternes Fællesråds holdning, at grøn pulje bør fordeles over hele VE-anlæggenes levetid, samt at midler fra puljen skal kunne bruges til drift.

Landdistrikternes Fællesråd har således allerede afgivet høringssvar på flere af de lovudkast, der nu præciseres med ovenstående bekendtgørelser. Nærværende høringssvar vil derfor hovedsageligt angå bekendtgørelse om VE-bonusordningen samt bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse af oplysninger om lokale gevinster ved opstilling af vedvarende energianlæg.

Bekendtgørelse om VE-bonusordning til naboer til vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker

Landdistrikternes Fællesråd er stærkt kritisk ift. flere elementer i ordningen, der tydeligt viser, at man har taget større hensyn til opstillere af VE-anlæg end de naboer, der skal leve med generne fra dem. Vi anser VE-bonusordningen for at være så dårligt skruet sammen, at den reelt er med til at skabe lokal modstand mod nye VE-anlæg.

De steder i landet, hvor man lykkes med en grøn omstilling, hvor der er opbakning fra lokalsamfund og naboer, ser man typisk at udviklere/ejere af nye anlæg indgår yderligere kompensationsaftaler med naboer og lokalsamfund. Nærværende bekendtgørelse er således langt bag den udvikling, vi allerede ser rundt omkring i landet.

Landdistrikternes Fællesråd havde gerne set, at der kunne vedtages nationale kompensationsordninger (herunder både grøn pulje og VE-bonusordning), der var stærke nok til, at der ikke skulle forhandles med udviklere og lokalsamfund. Med det foreslåede løft af kompensationsordningerne lægger man fortsat kæmpe byrder og gener over på lokalsamfundene, der bliver nødt til at forhandle lokale aftaler på plads. Det er ikke rimeligt, at helt almindelige mennesker skal bruge deres tid og ressourcer på at forhandle med energiselskaberne.

Alternativt så vi gerne, at kommunerne fik beføjelse til at forhandle på vegne af naboer til nye VE-anlæg samt beføjelse til at stille flere konkrete kriterier for

³ [Landdistrikternes Fællesråd \(2024\). Svar på høring af lov om fremme af vedvarende energi \(VE-loven\)](#)

planlægningen af nye energianlæg, f.eks. angående lokalt afkast og bredt lokalt ejerskab.

Nedfor følger en gennemgang af problemerne i VE-bonusordningen:

1) Kompensationens størrelse

Selv med et løft på 50 pct. giver VE-bonusordningen langt fra stor nok kompensation pr. nabo. Af Energistyrelsens beregning fremgår det, at naboer til vindmøller kan forvente at få en årlig kompensation på ca. 14.000 kr., mens naboer til solceller kan forvente en årlig kompensation på ca. 5.500 kr.

Landdistrikternes Fællesråd mener, at kompensationen pr. nabo bør være mindst dobbelt så stor som de foreslåede kompensationssatser. Alternativt kan man følge Krakas model, hvor naboer til Danmarks nuværende største vindmølleanlæg i så fald ville modtage over 45.000 kr. skattefrit hvert år.⁴

2) Sammenhæng mellem gener og kompensation

Det grundlæggende princip i kompensationsordningerne bør være, at der er en sammenhæng mellem kompensationens størrelse og den gene, som borgerne udsættes for. Dette er ikke tilfældet i VE-bonusordningen.

VE-bonusordningen giver jf. bekendtgørelsens §§11-12 en kompensation, der svarer til værdien af 9,75 kW. Det betyder reelt, at VE-bonussen er den samme pr. nabo uanset, hvor stort et VE-anlæg man er nabo til. Det er yderst kritisabelt. Med denne ordning har VE-projektudviklerne incitament til at lave så store VE-anlæg som muligt, fordi VE-bonussen ikke stiger med anlæggets størrelse.

Landdistrikternes Fællesråd opfordrer til, at VE-bonusordningen revideres, så VE-bonussen udgør en procentdel af anlæggets samlede produktionsværdi. På den måde kompenseres naboerne for den gene, de udsættes for, samtidig med at VE-projektudviklerne ikke har incitament til at maksimere størrelsen på de enkelte anlæg.

3) Loft over den samlede VE-bonus på 1,5 pct. af produktionsværdien

Jf. bekendtgørelsens § 12, skt. 4 er der et loft over den samlede VE-bonus-sats, som opstillerne skal udbetale i nabokompensation på 1,5 pct. af anlæggets produktionsværdi. Landdistrikternes Fællesråd ser absolut ingen grund til at have sådan et loft. Vi anser det som et klart udtryk for, at reglerne er udformet med stor hensyntagen til VE-projektudviklerne.

Loftet betyder igen, at der ikke er sammenhæng mellem gener og kompensation. Loftet gør, at der ikke er incitament til at finde en optimal placering til nye VE-anlæg,

⁴ Kraka foreslår en kompensation til hver nabo af vindmølleanlæg på 300 kr. pr. MW (Kraka Advisory, 2023: 10 GIGA PÅ TAVLEN)

der generer så få borgere som muligt. Sat på spidsen, får udviklerne rabat, hvis de generer tilstrækkeligt mange. Landdistrikternes Fællesråd mener, at man bør fjerne loftet over VE-bonus. Kompensationen pr. nabo bør være uafhængig af antallet af naboer.

4) Radius for VE-bonus

Landdistrikternes Fællesråd mener, at flere naboer skal omfattes af VE-bonusordningen. Jf. bekendtgørelsens § 4, nr. 1-2 er naboer inden for 8 møllehøjders afstand af en vindmølle eller 200 m fra et solcelleanlæg berettiget til VE-bonus. Landdistrikternes Fællesråd mener, at generne fra VE-anlæggene berører naboer i en større radius. Derfor opfordrer vi til, at radiussen øges til hhv. 10 møllehøjder fra vindmøller og 300 m afstand fra solceller.

Bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse af oplysninger om lokale gevinster ved opstilling af vedvarende energianlæg.

For Landdistrikternes Fællesråd er det afgørende, at der er fuld åbenhed og transparens over, hvad opstillere af vedvarende energi vil bidrage med i lokale gevinster, som ikke følger af VE-bonusordningen og grøn pulje (jf. § 3, stk. 1, nr. 2). Det er Landdistrikternes Fællesråds vurdering, at nærværende bekendtgørelse ikke sikrer tilstrækkelig gennemsigtighed med det lokale bidrag fra opstillere af vedvarende energi.

For at sikre den nødvendige transparens, skal kommunalbestyrelsen have oplyst, hvor stort bidrag, opstillere yder i hver af kategorierne beskrevet i § 3, stk. 1, nr. 2, litra a-e. Kommunalbestyrelsen skal have oplysningerne, inden den træffer beslutning om udarbejdelse af det nødvendige plangrundlag for at kunne realisere VE-projekterne.

Opsummering

Landdistrikternes Fællesråd ser en række åbenlyse problemer med VE-bonusordningen, der kan være med til at bidrage til den lokale modstand, som mange VE-anlæg fortsat møder. Hvis målsætningerne om en firdobling af VE på land inden 2030 skal nås, opfordrer Landdistrikternes Fællesråd derfor til, at kompensationsordningerne - herunder VE-bonusordningen - forbedres markant.

Desuden mener Landdistrikternes Fællesråd, at der fortsat mangler transparens ift. de lokale gevinster, som opstillere af VE bidrager med. Det betyder, at kommunalbestyrelser ikke har tilstrækkeligt vidensgrundlag forud for beslutning om at godkende planlægningen af nye VE-anlæg.

Landdistrikternes Fællesråd står til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. H. D. S.', written in a cursive style.

Steffen Damsgaard
Formand